ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU YAYINLARI
VI. Dizi - Sayı: 4[b]

FERİDUN NAFİZ UZLUK

TOPLU MAKALELER

II. CİLT

MEVLÂNÂ, MEVLEVİLİK VE TÜRK DİLİ

Hazırlayanlar
Prof. Dr. Ahmet ACIDUMAN
Prof. Dr. Berna ARDA
Prof. Dr. Ayten ALTINTAŞ

ANKARA, 2017

MEVLEVİLİK MENKIBELERİ

HAZRET-İ SEYYİD BURHÂNEDDÎN MUHAKKİK TİRMİZÎ[4]

Mevlevilik tarihinde irfan-ı velayetle meşhur olan zevat içerisinde Seyyid Burhâneddîn mühim bir şahsiyettir. Ulum-i muhtelife ve mütenevviadaki behre ve malumatı asrında kendisine "Seyyid-i Serdân" unvan-ı mefharetini ita etmiştir. Fakat menakıpnamelerimizden *Sipehsâlâr*, *Ahmed Eflâkî-i Ârifî*, *Tercüme-i Sevâkıb-ı Menâkıb* gibi kitapların mündericatında müşarünileyh hakkında bizi tenvir edecek kâfi derecede malumat yoktur. Mamafih biz muhtelif eserlerden topladığımız malumatı sırasıyla karilerimizin piş-i ıttılaına arz edeceğiz. Mevlevi tarikinin ve onun müessis-i ali kadri olan zevat-ı muhteremenin medeniyet-i İslamiye tarihindeki mevkileri pek mübeccel ve muhteremdir. Mevlânâ'nın tesis ettiği tarikat-i aliyenin müntesipleri arasında din âlimleri, şairleri, edipler, hattatlar, musikişinaslar, hatta tabipler yetişmiştir. Bunları birer birer yazmak ve bütün âlem-i medeniyete arz etmek Mevlevilere farzdır. Maannâsir son tarihlere doğru birçok acı sebeplerin tesiriyle bu faaliyet-i ilmiye ve medeniyeye bir durgunluk arız oldu. Fakat mademki bu esas bugün saffetiyle birlikte hâlâ devam ediyor, bir gün yine o feyizli demlerin avdet edeceğine, yine Mevlevihanelerin ilim ve irfan ocağı olacağına büyük bir ümit ile kavi bir iman ile itikat ediyorum.

[4] *Mahfil 1338*, Şevval 1340 / [Mayıs/Haziran 1922], C. II, S. 24, s. 230-232.

Seyyid Burhâneddîn hazretlerinin menakıbından kendilerinin saadet-i Hüseyniye'den ve Tirmizli olduklarını öğreniyoruz. Tirmiz hakkında *Kâmûsu'l-A'lâm* diyor ki:

"Tirmiz: Asya-yı vasatide Buhara Hanlığı'nın kısım-ı cenubisinde ve Ceyhun'un şimalinde olarak nehir-i mezkûrun tabilerinden Sürh-Âb'ın kenarında bir küçük kasaba olup Buhara'nın 380 kilometre cenub-ı şarkisinde ve Belh'in 80 kilometre şimal-i şarkisinde vakidir. Medeniyet-i İslamiye devrinde büyük ve meşhur bir şehir olup azam-ı ulema ve üdebadan birçok zevatın maskat-i re'si bulunmuş iken Cengiz Han tarafından külliyen hedm ve tahrip edilmiş ve badehu termim ve tamir olunmuş ise de eski mamuriyetini bir daha bulamamıştır."

Kâmûsu'l-A'lâm'da Seyyid'in müstakil tercüme-i hâli yoktur. Vefatını Şam'da göstermesi de pek büyük bir zühul eseridir. Vefatını yazarken muhtelif rivayetler ile beraber sahih bir hüküm vermeye uğraşacağız.

Cenab-ı Seyyid'in pederinin ismini bilemiyoruz. Validesi, ailesi kimdir? Kaç tarihinde tevellüt etti? Bunlar hep meçhulümüzdür. Cenab-ı Mevlânâ'nın birinci hafid-i mükerremleri Emir Celâleddîn Ferîdûn -ki Mevleviler arasında ulviyetini müşar bir Türkçe sıfat ile "Ulu Ârif Çelebi" denir- hazretlerinin emir ve işaretleriyle nedim-i has ve müridi Ahmed Eflâkî-i Ârifî[5] tarafından 718 senesinde Farisi olarak *Menâkıbü'l-'Ârifîn* namıyla telif edilen eserin tercümesi yok zannediliyordu.

[5] Ahmed Eflâkî'nin kabri Konya'da türbe-i mutahhara-i Mevlânâ kurbunda ve hadîkatü'l-ervâh-ı Mevleviye'nin şark tarafındaki Topbaş Hoca'nın hanesi derununda dır. Vefatıyla orasının da harim-i Mevleviye'ye ait bulunduğu şüphesizdir. Ahmed Eflâkî Dede'nin merkadı üzerindeki kitabeyi de buraya yazmayı münasip gördüm.

الله الباق

انتقل من دار الفنا الى دار البقا

الصدر الكبير والحبر الخبير فريد دهره

Eflâkî Dede'nin eseri fevkalade mühimdir. Hatta bir kaç sene evvel Huar [Clément Imbault Huart] namında bir zat tarafından Fransızcaya da tercüme ve nakledilmiştir. Anadolu'daki tavaif-i mülûk tarihi hakkında mühim vesaiki havidir, meraklı bir müverrihin istifadesini mucip olur. Birçok Mevlevi eserleri gibi bu mühim kitap da henüz tabedilmemiştir. Muhibban-ı Mevleviyeden sahib-i servet birçok zevatın nazar-ı himmetini celp etmediğine pek ziyade teessüf olunur. *Esrâr Dede Tezkiresi*'nde Nâsır Abdülbâkî Dede'nin tercüme-i hâlinde (Galata Mevlevihanesi Kütüphanesi, Numara 159, Varak 113) "Gâh sohbet-i ihvân-ı safâda ve gâh hankâh-Yenikapı Mevlevihanesi-ittisâlinde vâki saâdethanelerinde menâkıb-ı şerîf Dede Ahmed Eflâkî'yi tercümeye meşgûl olub ol eser-i mübâreke dahi inşâ Allah bu günlerde tekmîle karîb olmuşdur" diyor. Bu eser hakkında malumattar değilim. Yenikapı Mevlevihanesi şeyhi Abdülbâkî Dede Efendi'nin malumatları olduğunu zannediyorum. Lütfen bizi tenvir buyurmalarını niyaz ederim.

Üsküdar Mevlevihanesi Kütüphanesi'nde tesadüf ettiğim evrakından epeyce noksan bir eser bilhassa nazar-ı dikkatimi celp etti. Mütercimin kim olduğu meçhuldür. Eserin mukaddimesinde padişaha dua sırasında "Murâd Han ibn Mehemmed bin Bâyezîd" zaman-ı saltanatta acem denilen Türkîye döndürdüğünü söylüyor ki bu zatın Çelebi Sultan Mehemmed'in mahdum ve halefi ve Fatih'in babası Sultan Murâd-ı Sânî olduğu şüphesizdir. Bu perişan kitap dört yüz senelik bir kıdeme maliktir. İmla ve lisan nokta-i nazarından şayan-ı istifadedir.

وحيد عصره المرحوم المغفور شيخ افلاكى

العارفى تغمده الله بغفرانه

يوم الأثنين اخر رجب سنة احدى وستين سبعمائه ٧٦١

Konya'da Âstâne-i Mevlânâ civarındaki Alman ziraat makineleri satılan yerin eski vakfiyesinde Sincâriye diye bir kayıt görülüyor ki Sincâriye Mescidi burası olacak.

Gerçi biraz asıl mevzuumuzdan uzaklaşmış gibi isek de yukarıdaki istitradı yapmak bir mecburiyet idi. Affınızı rica ederim. Eski Türkçe ile ifade edilen bu kitapta Seyyid Burhâneddîn Muhakkik Tirmizî için deniliyor ki:

"Seyyid hazretine Horâsân ve Tirmiz ve Buhârâ ve dahi gayrı şehirlerde meşhûr 'Seyyid Serdân' derler. Ve ol zemânda dâ'im zamâyir-i derûnîden ve mugayyebât-ı suflîden ve ulvîden söylerdi. Ve ol vakt ki hazret-i Sultani'l-'Ulemâ diyâr-ı Belh'den hicret itdilerdi. Seyyid Serdân Tirmiz şehrine gitmişti. Ba'd ez mürûr-ı eyyâm bir gün ma'rifet itmeğe meşgûldi. Cum'a güni kuşuluğun Rebi'ü'l-âhir ayının on sekizinde ve hicret-i Nebî'nin 628 yılında nâ-gâh feryâd-ı 'azîm etti ve çok ağladı, eyitdi, 'dirîgâ şeyhim hazret-i 'âlem-i hâk-dan 'âlem-i pâka rihlet eyledi.' Ol cemâ'at ki anda hâzırıdılar, derhâl ol günün ve ol yılın tarihini yazdılar. Andan sonra ki Rûm mülküne irişdi. Buyurdı ki oğlum Celâle'd-dîn Muhammed yalunuz kaldı. Benim nigerânımdır ve bana farz-ı 'ayndır ki varam ve yüzümi anun ayağının toprağına sürem ve anun hidmetinde mülâzım olam. Ve bu emâneti ki şeyhim ısmarladıydı. Ana teslîm idem. Andan Tirmiz'in uluları Seyyid hazretinin firâkında zarılıklar itdiler. Çûn Seyyid bir kaç mahrem yârânlarıyla yola kadem basub sefere 'azîmet itdiler. Çûn dârü'l-mülk Konya'ya geldi. Şeyh hazretinin vefâtı târîhinden bir yıl geçmişdi. Meğer ol vakt hazret-i Hudâvendigâr Larende'ye gitmişlerdi. Ve Seyyid bir kaç ay Sincâriye Mescid'inde ma'-ketf oldı. İki hidmetkâr dervîş ile Mevlânâ hazretine beytî "mektûb" yazdı envâ'-i hükmle ki elbette 'azîmet buyurun. Ve bu suhte-i garîbi ata gözün mezârında bulun ki şehr-i Larende ikâmet yeri değildir. Ol tağdan Konya'ya od yağacak. Çûn Seyyid'in mektûbı Mevlânâ hezretinin mütâla'a-i şerîfine yetişdi. Bî-hader kattlar eyledi ve şâd oldı. Ve beytîyi öpdi. Gözlerine sürdi. Ve bu şi'iri buyurdı. Şi'ir:

هزار سال بباید که بباغ هنر

زشاخ دولت چون توکلی بیاراید.

Tîz turdı. Larende'den Konya'ya geldi. Seyyid hazretinin ziyâretine vardı. Hazret-i Seyyid mescid kapsusundan taşra çıktı. Hudâvendigârı istikbâl itdi. Birbirin kenâra çekdi:

هر دو بحری آشنا آمو حته

هر دو جان بی دو ختن بر دو خته

İkisi dahi bî-hod oldılar. Yârenlerinden gırîv ve na'reler kopdı. Andan sonra Seyyid her 'ulûmdan sordı. Hudâvendigârı dürlü dürlü cevâblar virdi. Ve Seyyid turu geldi, Hudâvendigârın ayağının altın öpdi. Âferînler okudı. Ve eyitdi: 'Cemî' 'ulûmı dînîde ve yakınlıkda atandan yüz derece geçmişsin, ammâ atanda hem 'ilm kâl-i kemâldeydi, hem 'ilm hâl-i tamâmdı. Bu günden girü dilerim ki 'ilm-i hâlde sülûk idesin kim o 'ilm-i enbiyâ ve evliyâ 'ilmidir. Ve ana 'ilm-i ledünnî dirler. 'وعلمناه من لدنا علماً' 'ibâretdir. Ve ol ma'nâ ki şeyhim hazretinden bana irişdi. Anı dahi benden hâsıl it ki her hâlde atanın vârisi olasın ve 'ayn ol olasın. Her neye ki işâret itdiyse mutî' oldı ve Seyyid hezretini kendi medresesine getirdi. Ve tokuz yıl tamâm Seyyid'e hidmetler itdi."

II[6]

Cenab-ı Seyyid Hazret-i Mevlânâ'ya Cenab-ı Eflâkî'nin rivayet ettiği üzere dokuz yılda tarik-i süluk ve adab-ı meşayihe ait hayli telkinatta bulundular. Bu meyanda hazret-i Sultâni'l-Ulemâ *Ma'ârif*'ini bir kaç defa takrir edip okutmuştur. Eflâkî ve Sipehsâlâr cenab-ı pirin terbiye ve teselliğini bu yolda hazret-i

[6] *Mahfil 1338*, Zilkade 1340 / [Haziran/Temmuz 1922], C. III, S. 25, s. 16-17.

Seyyid'den gösterdikten sonra Mevlânâ'nın peder-i mükerremlerine doğrudan doğruya intisap ederek onların yedinde terbiye ve teselliye mazhar ve binaenaleyh pederlerinin vefatında canişin oldukları vakit zahir ve batını mamur bir şeyh-i kâmil bulunduklarını ve maazalik hazret-i Seyyid'le dahi bir müddet sohbet ederek tekmil meratib ettiğini yazarlar. Gerek post ve gerek mukabele-i şerife akabindeki dualarda Sultânü'l-Ulemâ'nın nam-ı alilerinden sonra ve ism-i Hüdavendigâr'dan evvel Seyyid Burhâneddîn Muhakkik Tirmizî'nin yâd edilmesi mürşid-i Mevlânâ olduklarına delalet eder bir vesikadır.

(Cenab-ı Seyyid Serdân'ın şahsiyet-i ahlakiye ve ilmiyesi de ayrıca tetkike şayandır. Hazret-i Burhâneddîn meşhur Sünen-i Tirmizî sahibi Hakîm Tirmizî'den ulum-ı akliye ve fünundan mantık, hesap, heyet, tıp ile kelam ve cidali kâmilen okuduktan sonra kitap ve sünnetin ruhundan istinbat-ı hakayık eyleyen sufiye mesleğine salik oldu. Evail-i hâlinde Hakîm Senâî'ye bende oldu. Bir rütbedeki Sultan Veled Efendi'mizin nakline göre cenab-ı Mevlânâ hazret-i Şems'e nasıl âşık-ı medhûş olmuşlarsa cenab-ı Muhakkik de hazret-i hakîme öyle âşık-ı bîhûş olmuşlardı. Vakıa *Makâlât-ı Seyyid Burhâneddîn*'in Senâî'nin *Hadîka*'sından -ki *İlâhinâme* diye beynimizde şayidir- onun şurasından burasından birçok menkulat ve müsteşhedatına ve kendi hakayıkı meyanında ifadatına nazaran *İlâhinâme*'nin hafızı olduğu anlaşılıyor. Hezret-i Şems dahi kendi eserleri olan *Makâlât-ı Şems*'de buyurular ki: "Seyyid'de bûy ve mestî-i ruh, Mevlânâ'dan ziyadedir. Pek çok ilmi var idi. Fakat hiç bir şeyle mukayyet değildi." *Makâlât*'ın bir mahallinde hazret-i Seyyid, Senâî'nin mürid-i hası olduğunu söyler ve Senâî Seyyid'in şeyhi idiğini tasrih eyler "Veled Çelebi".)

Seyyid Burhâneddîn'in vefatı tarihleri şek ve şüphe hududundan kurtulamamıştır. Mazinin teseyyüp ve ihmaline müteessif olmamak kabil değildir.

Üsküdar Mevlevihanesi postnişini urefayı ulemayı Mevleviye'den Şeyh Ahmed Remzî Dede Efendi'nin mesnevihan Hacı Kalender Efendi'den işittiği:

سید ترمذی محقق این هست برهان دین براه یقین

چونکه ثانیست او بمحي الدین سال مولود او بثانی بین

شد رقم سال نقل آن نامی

قدس الله سره العالی[7]

Kıtasındaki (ثانی) kelimesi tevellüdü tarihi imiş. Ebcet hesabında 561 tutuyor. Tarih-i vefatı olarak da şu cümle arz ediliyor: (مقیم بلدهٔ قیصری) dir ki bu da ebcet hesabında 643 tutuyor. Hâlbuki Remzî Dede Efendi hazretlerinin Kastamonu Mevlevihanesi meşihatinde ve o şehirde tabettirdiği *Bergüzâr* ismindeki eserlerinin (sayfa 18, not 1) Kayseriye mahkeme-i şeriyesinden 644 tarihinde sadır olan bazı vakfiyelerde şahit olarak imzası görüldüğü yazılıyor. Eğer yukarıdaki "Kayseri" kelimesini "Kayseriye" suretinde farz eder isek 648 olur. Bu kelimenin evvelce bu şekilde olduğunu zannederek son tarihi şimdilik kabule taraftarız.

Bu ikisi doğru telakki edilirse müşarünileyhin 86 sene ömür sürdükleri anlaşılır. Müddet-i hayatlarında teehhül ettiğine dair menakıplarda bir işaret yoktur. Gıdaca da riyazete müdavim oldukları Mevleviler arasında pek şayidir. Günlerce yemek yemez, on sekiz günde bir hafif şeyler yerdi. Tıpta buna mahmasa (inanition) denir ki bu gibi zevatın ikametgâhlarına girildikde gayet latif bir aseton (acéton) kokusu hissedilir. Giydikleri gömleklerini de yıkattırmak için çıkarmadıkları rivayet

[7] Seyyid'in tarih-i intikali olduğu işaret edilen bu mısra 637 rakamını göstermektedir. Bir de (العالی) yerine (السامی) olacak zannedilir ki o kelime ile hem kafiye doğru olur, hem de mısraın kıymet-i adediyesine halel gelmez.

ediliyor. Bazı zevatın ırkı (sueur) kerihe değil, pek güzel kokar. Meşhur cihangir Makedonyalı Aleksandır'ın terinin pek latif kokusu olduğunu bazı edebiyat-ı tıbbiyeden okumuş idim. Eflâkî Dede; Mevlânâyı Muhammedî gibi Şark'ın en büyük bir akil hekimine mürebbi olan Seyyid Serdân'ın huzuruna girenlerin latif bir koku duyduklarını ve âlimane ve mutasavvıfane kelimat işittiklerini yazıyor.

III[8]

Kayseri'de o zaman Seçukî valisi Sahip Şemseddîn Isfahânî idi. Bu zat hakkında *Kâmûsu'l-A'lâm* sükût etmektedir. Herhâlde Burhâneddîn'in hayran-ı kemalatı idi. Seyyid'in Kayesriye'yi niçin diğer şehirlere tercih ettikleri hakkında bir şey bilmiyoruz. Zannedersem Konya'ya Tirmiz'den gelirken yol uğrağı idi. Orada Sahip Isfahânî'nin hürmetini gördü. Belki ikametlerini iltimas ve rica ettiler. Müşarünileyh de mürebbilik vazifesini ifadan sonra geleceklerini vaat etmişlerdi. Şimdi o vaadi ifa ediyorlardı. Bu tarih kaçtadır? O da malum değil. Maalesef muntazam bir tercüme-i hâli henüz yazılmadı. Birçok meşgalelerim arasında âcizin de muvaffak olamadığıma çok müteessirim. Fakat herhâlde uğraşmalı ve noksan cihetlerini ikmal etmelidir.

Kayseri'de Sahip Isfahânî, Seyyid'in hakkında çok hürmet gösterdi. Bendesi, müridi oldu. Yazın şehir haricinde ve şimdi türbe-i mukaddeseleri civarında, kışın şehirde ve Bayram Paşa'nın 1041'de inşa ettirdiği Mevlevihanede ikamet ettiği mütevatiren menkuldür.[9]

[8] *Mahfil 1338*, Muharrem 1341 / [Ağustos/Eylül 1922], C. III, S. 27, s. 62-63.

[9] Bayram Paşa Sultan Murâd-ı Râbi'in sadrazamıdır. Müşarünileyh muhibban-ı Mevleviye'den olan veziriazamlarımızdandır. Fazl ve kemali, saha ve mürüvveti hakkında hattat-ı meşhur ve şair Cevrî Dede'nin kasideleri

Mahmûd Dede *Menâkıb*'ında "Kayseriye kale hendeki kenarında"diye başlayan bir menkıbe var ki bugün mamur ve küşade olan Mevlevihane'nin tam yeridir. Kayseri Mevlevihanesi'nin tarihçelerinden başka bir makale ile bahsetmek daha doğrudur. Müşarünileyhin vefatı tarihini yukarıda 647 tarihi olarak kabul ettiğimizi yazmış idik.

Mahmûd Dede diyor ki: "Çûn ki Seyyid hazretlerine vakt-i vefât karîb oldı. Ḫâdimine buyurdı ki ısıcak su hâzır ide. Hâdim didi ki: 'İşte suyı hâzır eyledim." Yine buyurdı ki yüri selâ idüb didi ki: 'Seyyid Garîb vefât itdi. Namâzına hâzır olun.' Hâdim eydür: 'Taşra çıkdım, gördüm ki hücre kapusını bağladı. Turdum ki görem ne eyler. Gördüm âbdest aldı. Gusl itdi. Münâcâta başlayub buyurdu ki: 'Âsmânhâ ve âsmâniyân-ı pâkend ve ervâh-ı pâkân ve pâk-ı revân hâzır oldılar.' Buyurdı ki: 'Ey hâzır ve nâzır bir emânet ki bana virmiş idin, lutf idüb yine al.' 'ستجدنی ان شاء اه من الصابرین' diyüb bu rubâ'îyi okudu. Rubâ'î:

ای دوست قبولم کن و جانم بستان

مستم کن و زهر دو جهانم بستان

با هر چه دلم قرار کیرد بی تو

آتش بمن اندر زن و آنم بستان

diyüb cân-ı pâkını cânâna teslîm itdi. Ba'dehu hâdim feryâd idüb havâss ve 'avâm cem' olub feryâd ve figânla 'âlem toldı.

---

vardır. Bayram Paşa elyevm Yenikapı Mevlevihanesi semahanesi derununda kemal-i heybetle gunûde-i hâk-i mağfiret olan hazret-i Ebû Bekr Çelebi Efendi bin Ferruh Çelebi Efendi'yi malum olan menkubetti esnasında İstanbul'da sarayında misafir etmişti. Bayram Paşa'nın Kayseri'de müceddeden bina ettiği Mevlevihane'ye Konya'dan handan-ı sıddıkiye ile şeref-i sıhriyete nail olan "Ramazân Dede Efendi" tayin edilmiştir. Mevleviler tab'an latif, nüktedan zevattırlar. Ramazân ile Bayram'ın münasebeti pek zariftir. Dede Efendi Ramazân'ın arifesinde Kayseri'de vefat etmiş. Sâkıb Dede diğer iki Kayseri Mevlevihanesi'nden bahseder. Sefîne, Cilt 3, s. 69.

Sâhib Şemse'd-dîn Isfahânî sâhib-i ta'ziyet olub cümle halk şerâ'it-i 'azâyı yerine getirüb hâtırın sordılar. Sâhib Isfahânî dahi bir niçe nevbet üzerlerine türbe binâ itdi. Her ma'mûr eyledikce harâb oldı. Elân yine harâbdır." [Üsküdar Mevlevihanesi Kütüphanesi'nde, Numara 64, varak 38, *Tercüme-i Sevâkıb-ı Menâkıb*].

Evliya Çelebi Seyâhatnâmesi'nde Cilt 3, s. 186, müşarünileyhin 474'de vefat ettiğini söylüyor. Bittabi büyük sehvdir.

Tezkire-i Devletşâh (Bombay tabı, 1318, s. 86) ve ondan tercümeten *Sefîne-i Şu'arâ*'da (Matba'a-i 'Âmire, 1259, s. 82) Şam'da vefat ettiğini yazıyor. *Nişancı Mahmûd Paşa Târîhi*'nde (Matbu, s. 108) "Mevlânâ Bahâeddîn Veled'in terbiyetleriyle mürebbi olmuştur. Mezar-ı müteberrikesi dârü'n-nasr Kayseriye'dir" diyor ki bu malumatı *Tercüme-i Nefhâti'l-İns*'den (s. 514) almış olacaktır. Seyyid Burhâneddîn'in türbeleri Kayseriye haricinde sonra hürmetkârı olan halkın, ulemanın mezarlarıyla büyük bir kabristanın derunundadır. Sultan Abdülhamîd Hân-ı Sânî tarafından 1312 senesinde dilnişin bir kubbe-i ali ile tamir edilmiştir. Kayseriye'de cenab-ı Seyyid'in bazı hatırası da vardır: "Su selası" müşarünileyh vefat edeceği zaman halkı inzivahanelerine hizmetkârıyla davet ettikleri gibi bugün de Kayseriye'de bir zat vefat etse çarşıda bir tellal: 'Öğle namazından sonra cami-i kebirde cenaze var. Sevabını isteyen Allah rızası için namaza gelsin' diye nida edermiş. Bir de eskiden beri Kayseriye'de medreseler çoktur. Dersini anlayamayan bir molla kitabını alır hazret-i Seyyid'in türbe-i mutahharasında okur ve onun ruh-ı enverlerinden istiane edermiş. Hiç şüphesiz böyle saf bir itikat ile maksada nailiyet vakidir. Çünkü orada dikkat dediğimiz ve dâhiyane keşfiyata esas olan hassa ve fikrin inkişafı fennî nazariyata tevafuk eder. *Sefîne-i Nefîse*'nin çelebiyandan bahis birinci cildinde bu söylediğimizin aynı bir vaka zikredilmektedir.

Cenab-ı Seyyid'in *Makâlât* unvanlı Farisi bir eserleri vardır. Âstâne-i Hünkâr-ı Ekber'de vaki kütüphanede ve İstanbul'da Üsküdar'da Atlamataşı Kütüphanesi'nde manzur-ı âcizanem olmuştur. Bittabi henüz tercümesi yoktur. Bir de Mısır'da El-Ezher Kütüphanesi'nin gayrı bir kütüphanede Arapça bir eseri olduğunu işittim. Kariin-i muhtereme meyanında malumatı olanlar varsa lütfen yazsınlar. Şu yazdıklarımız bir rezüme olabilir. Detayını başka ve müsait zamanlara terk edelim.

İbn-i Mevlânâ